

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

III M 40219

h

... N 7.60
Kilban

Spisal
Oton Zupančič

TISKALA „UČITELJSKA TISKARNA“

OTON ŽUPANČIČ
CICIBAN
IN ŠE KAJ

V LJUBLJANI
1915

III MR 40219

IN= 030006654

IZDALA IN ZALOŽILA
„OMLADINA“

Veseli koledniki.

Čase pregledujemo,
zase koledujemo
in za lepo leto mlado
preobračamo navado:
nič od vas ne prosimo,
mi darove nosimo,
meh za smeh in vrečo sreče
Ciciban za nami vleče,
ne za hišo zidano,
le za voljo židano!

Žalostni koledniki.

V dve gubé vsi hodimo,
Milo Jero vodimo,
venomer se cmiha, joče,
Bog ga vedi, kaj si hoče;
radi jo spečali bi,
dober kup jo dali bi:
kdor naprti jo na rame,
za nameček naj si vzame
še čmerike butaro,
kisa polno čutaro!

Častitljivi koledniki.

Staro šego hranimo,
novo leto znanimo :
mladi Božič in Marija
bodi naša tovaršija ;
dani so obeti nam,
zlata zvezda sveti nam,
njene se držimo poti,
da nas zloba ne zaloti
starega prismodeža
kruteža Herodeža.

Dedek Samonòg.

Pase dedek Samonòg,
čredo vrača skok na skok,
ovce bele, koze črne;
kadar čredo vso zavrne,
kadar čredo vso napase,
druga noga mu izrase.

Otroci spuščajo mehurčke.

Solnce, zemlja, mesec
vrté se brez kolesec,
letijo brez peresec,
v nebó se točijo,
na vejo skočijo,
brez poka počijo.

Postovka.

Kako pa postovka leta ?

Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka leta,
nebeški strop ometa.

Kako pa postovka kroži ?

Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka kroži,
čez svet peroti proži.

Kako pa postovka melje ?

Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka melje,
na zemljo ništro stelje.

Kadar se Ciciban joče.

Ciciban se cmeri
za dve mili Jeri.

Hitro, hitro meh za smeh,
vleci ga po vseh koteh,
mêči ga ob tla, pod strop,
in ob steno, hop, hop, hop!

Pok! — se meh razpoči,
smeh iz njega skoči.

• **Ples kralja Matjaža.**

Enkrat naprej, enkrat nazáj —
kralj Matjaž si izbira raj.
Gori in doli, tretjič okoli —
kralj Matjaž si Alenko izvóli.
Trikrat po sredi, četrtič na kraj:
„Kralj Matjaž, Alenko nazáj!“
Rôke navzkrižem — križa — kraža —
Turki, lovite kralja Matjaža!
Bijmo s petami — tok, tok, tok!
Konjič Matjažev — skok na skok.

Vrabei in strašilo.

Čiv - čiv, čiv - čiv,
še dolgo bom živ,
živ - žav, živ - žav,
še dolgo bom zdrav:
na sredi polja
tri vreče prosá!

Čiv - čiv, živ - žav,
vse prav? Vse prav!

Čiv - čiv, čiv - čiv,
saj nisem jaz kriv,
živ - žav, živ - žav,
če mož je brljav,
če metlo ima,
pa mēsti ne zna.

Čiv - čiv, živ - žav,
vse prav? Vse prav!

Kroparji.

Kdo pa tisti so štorcljači ?
To so kropenski kovači,
to žebljarji so iz Kroepe,
hodijo ko v mlinu stope:
cop — cop — cop,
lop — lop — lop !

Kdo pa tisti, so trkljači ?
To so kropenski kovači ;
kladivo jim v roki pleše,
pesni poje, iskre kreše :
plenk — plenk — plenk,
žvenk — žvenk — žvenk !

Zvonovi.

Bim - bim, bim - bim !

Jaz dan zvonim,
na okna vsa trkam,
zaspance budim,
budim — bim - bim !

Bam - bam, bam - bam !

Jaz solnea vam dam,
en pehar za polje,
en pehar za hram
ga dam — bam - bam !

Bom - bom, bom - bom !

Kje tvoj je dom ?
Kdor pot si izgrešil,
jaz vodil te bom
na dom — bom - bom !

Žabe.

Rega, rega, rega, rega,
vedno hujša je zadrega,
solnce že do dna nam sega,
jojmene, kaj bo iz tega!

Kum, kum,
le pogum :
slišal sem od juga šum !

Kvak, kvak,
glej oblak,
glej oblakov sivih vlak,
vêdro vôle nosi vsak,
kmalu bo vse polno mlak !

Rega, rega, rega, rega,
Bog nas reši vsega zlega!

Kum, kum,
le pogum!

Kvak, kvak,
glej oblak!

Uspavanka.

✓ Kaj bo sinku sen prineslo?
Ptičje krilo, tenko veslo,
ali kita rožmarina?
Aja tuta, nana nina!

Krilo se je utrudilo,
veslo se je polomilo,
suha kita rožmarina —
aja tuta, nana nina!

Kaj bo sinku sen prineslo?
Niti krilo, niti veslo,
niti kita rožmarina,
le popevka materina:
aja tuta, nana nina!

Breza in hrast.

Breza, breza tenkolaska,
kdo lasé ti razčesava,
da stojé ti tak lepó?
Ali mati, ali sestra,
ali vila iz goščav?

Niti mati, niti sestra,
niti vila iz goščav,
tihi dežek opoldanji,
lahni veter iz daljav. —

Hrast, hrast kodrogrivec,
kdo lasé ti goste mrši,
da so kuštravi tako?
Ali mačeha hudobna.
ali sto sovražnikov?

Niti mačeha hudobna,
niti sto sovražnikov,
mršijo mi jih viharji
sred noči o polnoči.

Pastirčki.

Biló je sedem hudih let,
biló je sedem pustih paš,
biló je sedem suhih krav.

Sedmero je pastirčkov nas,
zdaj tolste krave gónimo,
na polno pašo hodimo,
okrogle pesmi piskamo.

Saj smo prebili sedem let,
prebili sedem hudih let,
prestali sedem pustih paš,
prepasli sedem suhih krav,
da ni nobeden „joj“ dejal!

Zeleni Jurij.

Jurij Zeleni se z mavrico paše;
srečno, vesélo sêlo bo naše:
že za vodó čez travnike jaše.

Z glávo namigne — trava se vzdigne,
ôbraz okrene — veje odene,
z ôkom obrne — cvetje se strne.

Jurij Zeleni, ne hôdi drugam,
vinca in pesmi poln je naš hram,
drago bo tebi, milo bo nam. —

Dobri ljudjé vi, jasno vam lice!
Rad bi popeval z vami zdravice,
ali golé so Slovenske Gorice.

Jasno vam lice, misel najbolja!
Z vami ostati biló bi me volja,
a na Koroškem še pusta so polja.

Pusta so polja, slana in mraz,
treba hiteti, kliče me čas,
ali ob leti spet bom pri vas. —

Konja vzpodbôde, v daljo izginja,
cvetje, zelenje za njim se razgrinja,
da nas Zelenega Jurja spominja . . .

Pomladna ladja.

Kam bi s to pomladjo?
Nam je je prevèč;
naložimo ladjo,
odpeljimo jo preč!

Zelenino mlado
trgajmo naokrog,
ti obêri livado,
ti opleni log.

Tiste cvetne kite
dajte sem najprej,
jambor opletite
z mrežo gostih vej.

Kaj še pojde z nami?
Nagelj in rožmarin,
naj nam v srcu drami
zemlje domače spomin.

Ptička najbolj vesela,
z gnezdrom vred na krov!
Boš nam slovensko pela,
kakor zvonček nov.

Kje so tisti kraji,
kjer vse leto in dan,
o božiču in v maji
svet je v led vkovan?

Mulasti, nesrečni
kučmarji tam živé,
sredozimci večni
v usta pest tišče.

Tja gremò s pomladjo,
nam je je preveč,
naložimo ladjo,
odpeljimo jo preč!

Ciciban in čebela.

Čebelica leti z neba,
leti leti vse niže,
vse niže in vse bliže
čebelica leti z neba.

„Čebelica, odkod in kam
te nêsejo peroti
po jasni zračni poti?
Čebelica, odkod in kam?“

„Kje pa je tisti Ciciban,
ki venomer razgraja,
ki mamici nagaja,
kje pa je tisti Ciciban?“

„Če bil bi tukaj Ciciban,
čebela svetlokrila,
kaj bi mu naredila,
če bil bi tukaj Ciciban?“

„Če bil bi tukaj Ciciban,
takoј mu bridko želo
zapičim v trdo čelo,
če bil bi tukaj Ciciban.““

„Potem bi jokал Ciciban
in kričal na vse grlo,
da vse bi skupaj drlo,
tako bi jokал Ciciban.“

„O naj le joče Ciciban,
kriči naj kakor hoče,
zvoniti izza toče
nič ne pomaga, Ciciban!““

„Kaj misliš, da bi jokal sam?
Jokala brez pokoja
bi še-le le mama moja;
kaj misliš, da bi jokal sam?“

„Kaj tudi joče mamica,
če Cicibanček skače,
pa si raztrga hlače,
kaj tudi joče mamica?““

„Če hlače strga Ciciban,
jih mamica zašije,
a očka mu nabije
s cvetlično bilko zadnjo stran.“

„Premotil si me, Ciciban;
ne vem kaj sem hotela,
po kaj sem priletela;
premotil si me, Ciciban.““

„O, saj pove ti Ciciban,
le prašaj ga, čebela,
po kaj si priletela;
ne laže pa ne Ciciban.“

„Če pa ne laže Ciciban,
potem je fant od fare;
naj skače, vse potare;
da le ne laže Ciciban!“

In: „Cici - Cici - Ciciban!“
čebelica prepeva,
vse više poleteva,
za njo mi gleda Ciciban.

Povabilo.

Stari prijatelji, pravo poštenje —
pridite, pridite k nam na proščenje!
Kolikrat smo se pri vas že gostili,
enkrat bi radi ljubav vam vrnili.
Vse je pripravljeno: skleda pri skledi,
noži in vilice, kupice v redi;
vi prinesite s seboj le prigrizka,
malo prigrizka in malo oblizka,
pa bomo jeli in pili in peli,
stari prijatelji, skupaj veseli!
Stari prijatelji, pravo poštenje —
pridite, pridite k nam na proščenje!

Medved z medom.

Skoči, brate, na medveda!

— Pa zakaj? —

Vkradel nam je lonec meda.

— Pa zakaj? —

Lačni so mu medvediči.

— Pa zakaj? —

Prazni so še vsi grmiči.

— Pa zakaj? —

Saj ne upajo si cvesti.

— Pa zakaj? —

Sneg bi utegnil jih zamesti.

— Pa zakaj? —

Burja se čez plan hohoče.

— Pa zakaj? —

Jug je prepoditi noče.

— Pa zakaj? —

Ko pa ni še božja volja!

— Bratec, aj:

božja volja je najbolja.

Naj le Jug na Burjo mahne

in pomlad na zemljo dahne,

cvet in sad rodé grmiči,

najedó se medvediči:

takrat skočim za medvedom

pa mu vzamem lonec z medom! —

Lenka.

Lenka se šeta —

metla pometa ;

Lenka počiva —

igla ji šiva ;

Lenka pred duri —

peč se zakuri,

a kokotiček

skoči v lončiček,

leže v ponvico,

dvigne glavico :

„Lenčica, Lenka,

kikeriki !

Sem že pečenka,

jést se mudi !“

Zlato v Blatni vasi.

Prišli trgovci z novci
za šalo v Blatno vas zares,
na trgu sredi blata
pustili pisker zlata,
potem naprej, haha, zares,
zares trgovci z novci.

Prišli so slepci s cepci
za šalo v Blatno vas zares,
in pikapoka šlo je,
brž lonec je nadvoje,
potem naprej, haha, zares,
zares da slepci z cepci.

Prišli so norci s korci
za šalo v Blatno vas zares,
planili so po zlatu,

raztresli ga po blatu,
potem naprej, haha, zares,
zares da norci s korci.

Prišla je putka tutka
za šalo v Blatno vas zares,
vse blato potacála,
zlató je pozobala,
potem naprej, haha, zares,
zares da putka tutka.

In Blatničani zbrani
sklenili so v en glas zares:
„Ta puta kokodajca
bo nesla zlata jajca!“
Potem pa pit, haha, zares
vsi Blatničani zbrani.

Zvezdoznanstvo.

Cicibanček, vedi :
solnce je na sredi
v lepi zlati skledi.

In v njegovi zarji
zemlja kolobari.

Okrog zemlje tava
luna vrtoglava.

Zemlja, vsi planeti
v vajeti zajeti,
k solncu so pripeti.

Solnce vsepovsodi
njihna pota vodi.

Bog jim solnce ukrade,
v nič ves svet razpade. —

Cicibanček gleda :
prazna solnčna skleda,
njemu v glavi zmeda.

Mehurčki.

Cicibanus,
on je danes
Coprianus:
Coper, coper, hudi čar,
vsakemu iz lonca dar!

Najprej solnce!
Komu solnce?
Solnce Bogu:
iz njegovih zlatih rok
sije slava vseokrog.

Potle luna!
Komu luno?
Luno mami:
vsako noč bedi za nas,
z luno bo ji krajši čas.

Tretje — zemlja!

Komu zemljo?

Zemljo očki:

preoral jo bo, sejaj,
bo pogače nam dajal.

Uspavanka.

Kaj se sveti rimska cesta?
Bratca dva po nji mi gresta;
ne kar taka bratca dva,
božja sta krilatca dva;
za roké se vodita,
tiho, varno hodita,
da ne škriplje pesek zlati:
naše dete mora spati.

Ciciban — Cicifuj.

Ciciban teče v zeleni dan ;
ptičica znanka v goščavi
vsak dan lepó ga pozdravi :
„Ciciban, Ciciban, Ciciban,
Ciciban, dober dan !“

Ciciban, kaj pa je danes, čuj !
Kaj ti to ptička prepeva ?
Po vsej dobravi odmeva ;
„Cicifuj, Cicifuj, Cicifuj,
Cicifuj, fej in fuj !“

Ciciban misli : „Zakaj Cicifuj ?“
takrat si rôke zagleda,
pa se domisli : „Seveda,
danes se nisem umil še, fej, fuj,
danes sem res Cicifuj !“

Bister potoček se vije čez plan,
preko kremenov se lije;
Ciciban v njem se umije,
ptička zapoje spet: „Ciciban,
Ciciban, dober dan!“

Turek.

Dolg je nos, turški nos,
bradavic je poln,
krive coklje, turške coklje,
kot na Savi čoln.

Ali fes, turški fes —
kakor makov cvet!

Hej, in pas, turški pas —
z mavrico prepet.

Turek, daj meni fes,
meni fes in pas,
coklje, nos nosi sam
sebi v slavo, čast!

Ciciban posluša očetovo uro.

Očka, pa kaj je v tej zlati igrački?

Kaj to nabija nalahno ves čas?

— Ciciban, veš, to so drobni kovački,
božji kovački, da kujejo čas.

Kujejo dneve in tedne in leta,
s kladevci naglimi kujejo čas,
vsemu, karkoli pod solncem se kreta,
k rojstvu in k smrti zvonkljajo ves čas.

Tik - tak! na delo, v skrbi nas budijo,
pota nam merijo, spremljajo nas,
vsakemu svojo pojó melodijo,
srcem človeškim skrivnosten ukaz. —

Očka, povej mi: ti božji kovački . . .
ali bi slišal njih pesem i jaz?
— Sinko, le skloni uho k tej igrački,
čul boš, kako se ti kuje tvoj čas. —

Čudo prečudno! Res pojejo meni!
„Ciciban, Ciciban!“ slišim ves čas,
drobno kot ptičke na veji zeleni:
„Ciciban, tebi zlat kujemo čas!“

Naše luči.

Odgovôri, Ciciban :
kaj je naša prva luč?

Naša prva luč je solnce :
z zlato roko svet odgrinja,
zlatih ciljev nas spominja.

Solnce je zašlo za goro ;
odgovôri, Ciciban :
kaj je naša druga luč?

Naša druga luč je mesec :
daleč smo se zanočili,
v mesečini prav hodili.

Solnce je zašlo za goro,
mesec je odšel za solncem;
odgovôri, Ciciban:
kaj je naša tretja luč?

Naša tretja luč je ogenj:
gospodarja, vso družino
zvabil v svojo svetlino.

Solnce je zašlo za goro,
mesec ja odšel za solncem,
ogenj v hiši je ugasnil;
odgovôri, Ciciban:
kaj nam je četrta luč?

Luč četrta je beseda:
jasna hodi med narodi,
dušo k duši tajno vodi.

Solnce je zašlo za goro,
mesec je odšel za solncem,
ogelj v hiši je ugasnil,
sam ostal si brez besede;
odgovori, Ciciban:
kaj je naša zadnja luč?

Naša zadnja luč je duh:
vse je mračno, duh nam seva
k Bogu pota razodeva.

Ciciban zaspi.

Ciciban

je zaspan.

Dajte mu blazino —

mehko mahovino ;

dajte mu odejo —

jablanovo vejo.

Veter z gôre piha,

jablano razniha,

veja se uvije,

Cicibana skrije,

z listjem ga prevleče,

s cvetjem ga omeče.

Pomni!

Pesmi Dedek Samonòg (str. 8) in Postovka sta mišljeni kot gibalni igri.

Dedek Samonòg skače sredi kola po eni nogi. Kolo poje pesem. Pri zadnji besedi stopi Samonòg na obe nogi, kolaši skrčijo eno nogo; kdor zamudi, je naslednji dedek Samonòg i. t. d.

Deček ali deklica, ki igra postovko, razkrili roke in mora oponašati to ptico. Ali si jo že opazoval nad domačim poljem? Potem veš, da leta na trojen način. Najprej kakor vsaka druga letalka, utripaje s petrotnicami. Potem kolobari z mirnimi krili, naenkrat pa se sredi neba ustavi in prav

naglo prhutá. Vidiš, in takrat, pravijo Belokranjci, da melje. Zato jo tudi imenujejo málenka. Štajercem je mokosejec; — a kje je moka? Zato trdim jaz, da stelje na zemljo ništro. In kaj je ništra? Nekaj, kar ni nič. Če ne verjameš, vprašaj me.

Kje je kaj

	Stran
Veseli koledniki	5
Žalostni koledniki	6
Častitljivi koledniki	7
Dedek Samonóg	8
Otroci spuščajo mehurčke	9
Postovka	10
Kadar se Ciciban joče	11
Ples kralja Matjaža	12
Vrabei in strašilo	13
Kroparji	15
Zvonovi	16
Žabe	17
Uspavanka	19
Breza in hrast	20
Pastirčki	22
Zeleni Jurij	23
Pomladna ladja	25
Ciciban in čebela	28
Povabilo	32

	Stran
Medved z medom	33
Lenka	35
Zlato v Blatni vasi	36
Zvezdoznanstvo	38
Mehurčki	40
Uspavanka	42
Ciciban — Cicifuj	43
Turek	45
Ciciban posluša očetovo uro	46
Naše luči	48
Ciciban zaspi	51
Pomni!	52

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS *

00000290509

28. IX. 1946

